

Hálózatok

Máthé Marcell Tibor
Tuhári Richárd

2017

1. Hálózati alapmennyiségek

- N : csúcsok száma (number of nodes, number of vertexes)
- E : élek száma (number of edges, number of links)
- d : fokszám (degree of nodes)
- $\langle d \rangle = \frac{2E}{N}$: átlagos fokszám (average degree)
- $p = \frac{2E}{N(N-1)} \approx \frac{2E}{N^2}$: élszámsűrűség (edge density connection probability)
- $\rightarrow \langle d \rangle = pN$
- k_i szomszédok száma (number of neighbours)
- $\frac{(k_i)(k_i-1)}{2}$ a szomszédok közötti összes lehetséges élek száma, n a meglévő élek száma
- $C_i = \frac{2n}{(k_i)(k_i-1)}$: klaszterezettség együttható (clustering coefficient) Megadja, hogy egy csúcs két szomszédját kiválasztva mekkora valószínűséggel vannak összekötve
- Gráfkomponens: Azon csúcsok maximális halmaza, amelyeken át tetszőleges két csúcs elérhető
- Hálózatszélesség: Az összes lehetséges pont-pont távolság közül a leghosszabb, a legrövidebbekből (leghosszabb legrövidebb út)

2. Erdős-Rényi hálózat

Erdős-Rényi hálózat/modell (classical random graf/uncorrelated random graph)

Gilbert-féle definíció: N csúcs, E élek véletlenszerűen (N nodes, E edges randomly)

Erdős-Rényi-féle definíció: N csúcs, p élszámsűrűség (N nodes, p edge probability)

$N \rightarrow \infty$ esetben a két definíció ugyan az lesz.

Erdős-Rényi hálózatban a klaszterezettség együttható értéke pont $C=p=\frac{\langle k \rangle}{N}$

Ha az i -edik csúcs k -hoz van hozzákötve, akkor $N-1-k$ -hoz nincs. p valószínűsége van minden élnek, így az előbbi valószínűsége binomiális eloszlást követ:

$$\text{prob}(k_i = k) = \binom{N-1}{k} p^k (1-p)^{N-1-k} \quad (1)$$

Ha, $N \rightarrow \infty$ és $p \rightarrow 0$, akkor ebben az esetben ez Poisson-eloszlás lesz.

$$\text{prob}(k_i = k) = e^{-\langle k \rangle} \frac{\langle k \rangle^k}{k!} \quad (2)$$

$$\binom{N-1}{k} = \frac{(N-1)!}{k!(N-1-k)!} \quad (3)$$

Stirling formula

$$\ln(n!) = n \cdot \ln(n) - n \quad (4)$$

Ekkor az (1)-es képlet így alakul

$$\begin{aligned} & \rightarrow (N-1) \cdot \ln(N-1) - (N-1) - k \cdot \ln(k) + \\ & + k \cdot \ln(N-1-k) + (N-1-k) + k \cdot \ln(p) + (N-1-k) \cdot \ln(1-p) = (5) \\ & = k \left(\ln \frac{(N-1-k)p}{k(1-p)} \right) - N \left(\ln \frac{N-1-k}{(N-1)(1-p)} \right) + 1(\ln N - 1 - k(N-1)(1-p)) = \end{aligned} \quad (6)$$

$$k \cdot \ln(\langle k \rangle) - k \cdot \ln(k) + \dots \quad (7)$$

3. Skálafüggetlen/Scale Free hálózat

A lerakott új csúcsok nagyobb valószínűséggel csatlakoznak azokhoz a már meglévő csúcsokhoz, amiknek több éle van.

$$P = \frac{k_i}{\sum_j k_j} \quad (8)$$

Legyen m, az egy új csúcs által behozott élek száma. Ekkor

$$\frac{dk_i}{dt} = m \frac{k_i}{\sum_j k_j} \quad (9)$$

kell m szorzó, hiszen akárhányadik kapcsolódására választhatja p valószínűséggel a pontokat.

Ha a kezdettől számítva minden t-ben bejön egy új csúcs, ami hoz magával m élt, akkor

$$\sum_j k_j = 2mt \quad (10)$$

(2, hiszen mindegyik oda-vissza él)

Ezt visszaírva a fentebbibe,

$$\frac{dk_i}{dt} = \frac{k_i}{2t} \quad (11)$$

és

$$\ln(k_i) = \frac{1}{2} \ln(t) + C \quad (12)$$

C-t $\frac{m}{\sqrt{t_i}}$ -nek választva, ahol t_i az i-edik csúcs becsatlakozásánál időpontja,

$$k_i = m \left(\frac{t}{t_i} \right)^{\frac{1}{2}} \quad (13)$$

Ekkor annak a valószínűsége, hogy az i-edik csúcs élszáma nagyon egy adott k értéknél így alakul:

$$P(k_i > k) = P(t_i < \frac{mt}{k^2}) = 1 - P(t_i > \frac{mt}{k^2}) \quad (14)$$

Ha m_0 az az érték, amennyi csúccsal kezdtünk, akkor

$$P(t_i) = \frac{1}{m_0 + t} \quad (15)$$

és

$$P(k_i < k) = 1 - (\frac{mt}{k^2} \frac{1}{m_0 + t}) \quad (16)$$

$$\frac{d}{dk} P(k_i < k) = P(k_i = k) = \frac{2m^2t}{k^2} \frac{1}{m_0 + t} \quad (17)$$

4. Kis Világ modell

4.1. Kis Világ tulajdonság

A fokszám logaritmikusan arányos a gócok számával. $d \log(N)$

4.2. A modell története

-1967 Stanley Milgram kísérlete csomag küldése ismerősökön keresztül Omaha->Boston átlagosan 5-6-os lépésszám.

-Később facebook-ra 2010-ben 4 lépés.

4.3. Általános kis világ modell

Két dolgot kell tudjon:

- Kis Világ Tulajdonság (Small World Property)
- Magas Klaszterezettség valamihez képest (High Clustering)

5. Összefoglaló

5.1. Mit tud az Erdős-Rényi modell?

L lépésnél és N csúcsnál: $N \langle k \rangle^L \rightarrow d \log(N) \rightarrow$ tudja a kis világ tulajdonságot $C_i, p = \frac{2E}{N(N-1)}$ $\frac{2E}{N^2} = \frac{\langle k \rangle}{N} \rightarrow$ nem tudja a magas klaszterezettséget

5.2. Mit tud az Kis Világ modell?

Vegyünk wgy kör mentén N darab pontot. Legyen a "k" fokszám rögzített, ami páros. Ekkor mindkét irányba egy csúcs $k/2$ szomszédjával van összekötve. Válasszunk ki, q kis valószínűséggel egy csúcsot és annak az egyik élének másik végpontját rakjuk át máshová. Ez q mértékben változtatja meg a klaszterezettségi együtthatókat. $\rightarrow$ Logaritmussal mennek az élek.

5.3. Mit tud a Skálafüggetlen modell?

Jó a random, de rossz a célzott támadások ellen.

	Kis Világ Tulajdonság	Magas Klaszterezettség	Magas d_{max}
E-R	+	-	-
S-W	+	+	-
S-F	+	-	+

Ha valamit szeretnénk: (pl adott kezdéssel, ha N csúcsot akarunk E éllel, akkor mire állítsuk m értékét stb.)

$$N = m_0 + tE = m * t \quad (18)$$

$$N = m_0 + \frac{E}{m} \quad (19)$$